זון אויפגאנג — 8.18
זון אונטערגאנג — 4.59

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאנאדע עסטאבלירט אין 1910 דערשיינט יעדן טאג

דאס אידישע ווארט

THE GATEWAY OF THE WEST.

THE ISRAELITE PRESS

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

וועטער: וואלקנדיק, ווינטיק

דינסטאג, ב' שבט, תרצ"א. — דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג — Published Daily except Saturday and Sunday. — Vol. 21, No. 14. Winnipeg, Tuesday Jan. 20, 1931.

רומעניע מיינט ערנסט צו באקעמפן אנטיסעמיטיזם זאגט אמבאסאדאר

גיט אבער אן אנצוהערעניש, אז רומעניע דערווארט עקאנאמישע שטיצע פון אמעריקאנער אידן

(ספעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע ווארט" פון "איטא")

ניויארק, יאנו. 20 (איטא).— די איצטיקע רומענישע רעגירונג איז אבסאלוט ערנסט אין איר קאמף קעגן אנטיסעמיטיזם. "די אמעריקאנער אידן מוזן אבער געדיינקען, אז די הויפט אורזאך פון די אנטי אידישע ראיאטן אין רומעניע איז די שווערע עקאנאמישע לאגע פונ'ם לאנד".

די דאזיקע דערקלערונג איז געמאכט געווארן פונ'ם רומענישן אמבאסאדאר דאווילא, וועלכער האט אדרעסירט דא די 22טע יערלאכע קאנווענשאן פונ'ם פארבאנד פון רומענישע אידן אין אמעריקע, איבער דער עקאנאמישער לאגע אין רומעניע.

ארום 100 דעלעגאטן פון פארשיידענע טיילן פון לאנד באטייליקן זיך אין דער דאזיקער קאנווענשאן וואס ווערט דא איצט אפגעהאלטן.

בערנארד דייטש, פרעזידענט פון אידישן קאנגרעס, האט געענטפערט דעם אמבאסאדאר אויף זיין רעדע. ער האט אויסגעדריקט די גרעסטע אנערקענונג צו דער רומענישער רעגירונג פאר אירע ענערגישע שריט צו באקעמפן דעם אנטיסעמיטיזם, אבער ער האט דערביי צוגעגעבן: "איך קאן דערביי אבער ניט איינשטימען, אז די רעכט צו וועלכע די אידן זיינען בארעכטיקט לויט דעם ווערסאלער אפמאך זאלן זיי געשיינקט ווערן בלויז דאן, ווען גינסטיקע עקאנאמישע באדינגונגען וועלן איינגעשטעלט ווערן אין לאנד".

די קאנווענשאן האט אנגענומען א רעזאלוציע צו העלפן די רומענישע אידן.

—(::)—

היטלעריסטן אטאקירן אידן אין בערלין

בערלין, יאנו. 20 (איטא). — צוויי אידן זיינען פארוואונדעט געווארן אין אן אטאקע פון היטלעריסטן אויף א רייכן רעסטאראן אויף קורפירשטענדאם. די פאליציי האט זיך באצייטנס אריינגעמישט און האט ארעסטירט פינף פון די היטלעריסטן.

—(::)—

שריפה פארניכטעט מאנטרעאלער פאבריק

מאנטרעאל, יאנואר 20. — א שריפה האט דא נעכטן אנגעטאן גרויס שאדן אין דעם פלענט פון דער "דאמיניאן טעקסטיל קאמפאני, לימיטעד. דער שאדן ווערט אפגעשאצט אין 150,000 דאלאר, און פינף הונדערט ארבעטער זיינען דערווייל געבליבן אן פרנסה.

צוליב דעם קאלטן ווינט האבן די פייערלעשער געהאט א שווערע אויפגאבע צו לעשן די שריפה. איניקע פייערלעשער זיינען פארוואונדעט געווארן. די סבה פון דער שריפה איז דערווייל אומבאקאנט.

נעזעלשאפטלאכער קאלענדאר

דינסטאג, יאנואר 20

טיי פאר די "ציישא" שולן אין פוילן ביי מרס. וויקטאר, 341 סאלטער סט. 3 ביז שפעט.

"באָרד מיטינג" פון יונגע פרויען סיסטערהוד, 2.30 נ. מ. אין י. מ. ה. א.

פערל וועדרא: "די פרוי אין סאוועטן פארב." 8.30 נ.מ. אין פרייהייט טעמפל. אויפז. מוטער פאראיין פון א. ר. פ. ט. שול

פארזאמ פון מוטער פאראיין פון ת"ת, 8נ.מ. אין נייער ת"ת.

שוועסטער אוונט און אלגעמ. פארזאמ. פון פרויען שטאט קאמ. 8 נ.מ. אין ת"ת

מיטוואך, יאנואר 21

טיי צו גונסטן סארא באראדיצקי'ס קאנדידאטור פאר קליניק קארניוואל קעניגען, ביי מרס. מ. אווערבאך, 435 אבערדין עווע., 2 ביז שפעט.

באוועגלאכע בילד און לעקציע פון דר. מערי קראפארד איבער פרויען היגיענע, ביי מוטער פאראיין פון פרץ־שול, 8 נ. מ. אין פרץ־זאל (בלויז פרויען).

אלגעמ. פאראזמ. און וואלן ביי בנות שלום סאס, 8 נ.מ.. אין שטיימאנס האל.

שפאציר און פארוויילונג פון פוע"צ פרויען קלוב, 8.30 נ.מ.. אין פאלקס שול

עלטערן פארזאמ. פון קלאסן ו', פרץ־שול, 9 אוונט פונקט אין שול.

פרייטאג, יאנואר 23

יארצייטן נאך לעניז, ליבקנעכט און ר. לוקסנבורג ביי ארב. אודיטאריע יוגנט לינקע פוע"צ, 8.30 אוו.. אין פרץ אינסט.

"דער תלמיד חכם" אויפגעפירט פון קיעווער דראמ. סעקציע, אין קווינס טעאטער

קאנצערט און איינאקטער אויפז. איד. סטודענטן ליגע, 8.30 נ.מ.. אין פרץ־זאל

לעקציע פון דר. שאפירא אין פאלקסשול פארום איבער איד. פאלקלאר, 8 אוו.

אויסטייל פון דיסטריקטן פאר ציש"א זאמלונג, 8 אוו.. אין צימער 4, פרץ שול

שבת, יאנואר 24

עפענונג פון איקאר באזאר מיט א טאנץ 8.30 אוו.. אין שטיימאנס זאל.

זונטאג, יאנואר 25

2טער טאג פון איקאר באזאר, רעסטאראן ,מוזיק.

20־יאריקער יובילײ פון פראפאיסקער סאסייטי, אין פרץ־זאל.

הויז־צו־הויז זאמלונג פאר אידישע שולן אין פוילן. אויפזיכט לינקע פועלי ציון.

מאנטאג, יאנואר 26

לעצטער טאג פון איקאר באזאר. אויספארקויף.

לייען קרייז מוטער פאראיין פון פרץ־שול, פאנגען אן נייעם בוך, ביי מרס. גאלד 452 ענדערסאן עווע, 2.30 נ.מ.

פרייטאג, יאנואר 30

ערשטע לעקציע פון פרץ הירשביין, אין פרץ־זאל, 8.30 אוו.. אויפזיכט איד. קולט. געז. טעמע: "אינדיע".

זונטאג, פעברואר 1

מאסן־פארזאמלונג פאר אימיגר. הילף פאראיין, 8.30 אוו.. אין גרויסן ת"ת זאל

לעקציע פון פרץ הירשביין, פונקט 3 נ.מ.. אין פרץ זאל. טעמע: "שלום אש"

פארשלאג צו שניידן שכירות פון וויניפעגער שטאטיקע אנגעשטעלטע דורכגעפאלן ביים סיטי קאונסיל

דער פארשלאג פון אלדערמאן סעסיל רייס־דזשאנס, אז די שטאטיקע אנגעשטעלטע זאלן דאס יאר ניט קריגן די העכערונג אין שכירות צו וועלכער זיי זיינען בארעכטיקט לויט דעם באוואוסטן "בריטען באריכט", איז נעכטן דורכגעפאלן אויף דער זיצונג פונ'ם סיטי קאונסיל.

בלויז דריי אלדערמען האבן געשטימט פאר דעם פארשלאג,—אלד. רייס־דזשאנס אליין, זיין שטיצער, אלד. בראומען, און אלד. ריילי. אלע אנדערע 15 אלדערמען האבן געשטימט קעגן דעם פארשלאג.

אלד. רייס־דזשאנס האט גע'טענה'ט, אז אין 1928, ווען דער "בריטען באריכט" איז אריין אין קראפט, האבן נאך געקאנט זיין בארעכטיקונגען פאר העכערונגען, אבער ניט איצט, ווען דער קאסט פון לעבנס־מיטל איז שטארק געפאלן. העכערונגען צו עלטערע אנגעשטעלטע פאר'ן יאר 1931 וועלן באטרעפן 33 טויזנט דאלאר פון דעם שטייער־צאלערס געלט, האט ער געזאגט.

די ארבעטער אלדערמען האבן פארדאמט דעם פארשלאג, ווי א שלעכטן ביישפיל צו פריוואטע ארבעטסגעבער צו שניידן שכירות.

אלד. מ. א. גרעי האט געוויזן א חשבון, אז די העכערונגען וועלן קאסטן דער שטאט פיל ווייניקער, ווי אלד. רייס־דזשאנס האט אויסגערעכנט. פון די 1,944 שטאטיקע אנגעשטעלטע האבן שוין 1,425 דערגרייכט זייער מאקסימאלע שכירות, און בלויז 519 דארפן קריגן העכערונגען דאס יאר. דורך אפשאפן דעם "בריטען באריכט" קאן די שטאט ניט איינשפארן מער ווי 15 טויזנט דאלאר א יאר, פון וועלכע בלויז 6 טויזנט דאלאר ווערט פארעכנט אויף'ן חשבון פון אלגעמיינע שטייערן, — ארום 5 סענט אויף יעדן שטייער־צאלער.

—(::)—

א. דזש. קוק פארלירט פוס אין אפעראציע

לאנדאן, יאנו. 20. — א. דזש קוק, סעקרעטאר פון דער בריטישער מיינערס פעדעראציע און איינער פון די אנגעזעענסטע און פאפולערסטע ארבעטער פירער אין ענגלאנד, האט פארלארן זיין רעכטן פוס איבער דער קני אין אן אפעראציע. זיין לאגע, ווערט באריכטעט, איז צופרידנשטעלנד.

קוק האט שוין לאנג געליטן פון א קראנקן פוס, און זיין לאגע איז געווארן ערנסט ווען ער האט אנומלט אויף א פאליטישן מיטינג נעכאפט א בריק אין פוס פון א פאליטישן קעגנער. ער האט אבער בראוו אריבערגעטראגן זיינע ווייטיקן און איז געשטאנען אויף דער וואך פון די אינטערעסן פון די מיינערס ביז מען האט אים שוין געמוזט אפפירן אין שפיטאל. דארטן האט מען געפונען, אז מען מוז אים דעם פוס אפשניידן.

איבער פופציק מענשן פארוואונדעט אין אייזנבאן קאטאסטראפע

באסטאן, מאס., יאנו. 20. — דער קאנאדיאן עקספרעס, פון דער ניו־יארק, ניו־הייווען און הארטפארד אייזנבאן, לויפנדיק דורך א בלינדנדיקן שניי־שטורעם, האט זיך אנגעשטויסן אן א לאקאלן צוג אין הידוויל, און איבער 50 פערזאן זיינען פארוואונדעט געווארן, איניקע פון זיי ערנסט.

דער עקספרעס האט פארפעלט צו נעמען זיין "סוויטש" און ער איז אריינגעפארן אינ'ם לאקאלן צוג. דער לאקאמאטיוו פונ'ם עקספרעס און צוויי וואגאנען פונ'ם לאקאלן צוג האבן זיך איבערגעקערט, און דער באגאזש וואגאן פונ'ם עקספרעס איז אראפ פון די רעלסן. דזש. גלעדינג, אינזשענער פונ'ם עקספרעס, איז אזוי איינגעקלאמערט געווארן אינ'ם ברוך אז מען האט געמוזט צעשמעלצן דעם מעטאל מיט "עסעטעלין", איידער מען האט אים געקאנט ארויסציען.

די מער ערנסט פארוואונדעטע געפינען זיך צווישן דער דינערשאפט. די גרינגערע פאסאזשירן זיינען אפגעקומען מיט לייכטערע וואונדן און מיט שרעק.

זיין מאיעסטעט, יוסף-לייב לאזאראוויץ, דריקט אוים זיין קעניגלאכע אומצופרידנהייט מיט רעדזשיינע און מיט קעמסאק

אבער וויניפעג, דיינקט ער, איז גאר א פיין שטעטל

סאסקאטון, סאסק., יאנו. 20. — יוסף־לייב לאזאראוויץ, באקאנט ווי "דער קעניג פון די האבאס", איז זייער ניט צופרידן מיט'ן קבלת־פנים וואס ער האט געקראגן אין רעדזשיינע, און קעמסאק, סאסק. איז אים אויך ניט געפעלן. ביידע שטעט, אין זיינע אויגן זיינען סדום און עמורה, און ער וועט זיך ניט נעמען צום הארצן ווען זיי וועלן האבן דעם סוף פון יענע ביבלישע שטעט, וואו דער איבערשטער האט אפילו קיין איינציקן [illegible] ניט געקאנט געפינען.

דער "קעניג פון די האבאס" האט פאר די לעצטע פיר חדשים דורכגעוואנדערט דורך ניין שטאטן און קאנאדער פראווינצן. ער איז איצט אויפ'ן וועג קיין ספאקיין, וואש., וואו ער האט בדעה איבערגעבן זיין קרוין צו זיין יורש, און אליין צוריקקערן זיך קיין ברוקלין, פון וואנען ער קומט, און דארטן איינארדענען זיך ווי א פשוט'ער בשר־ודם. אהער, קיין סאסקאטון איז ער אנגעקומען פון יארקטאן.

אין רעדזשיינע און אין קעמסאק, האט ער דא דערציילט, קאן א מענש שטארבן אין גאס, און קיינעם זאל דאס ניט ארן. פארקערט, פון וויניפעג האלט ער זייער שטארק, און ברענדאן איז אים אויך איינגעבאקן אין הארצן.

לאזאראוויץ שטאלצירט דערמיט, וואס פאר די 11 יאר וואס ער וואנדערט ארום (ער איז איצט 25 יאר אלט) האט ער קיינמאל ניט באצאלט פאר קיין מאלצייט און דאך האט ער קיינמאל ניט געהונגערט.

—(::)—

אוונט קורסן ביי פרץ־שול איבערגעפילט

די פארוואלטונג פון די אוונט קורסן ביי דער פרץ שול בעט אונז צו מעלדן, אז די קלאסן פאר ענגליש ביי די קורסן זיינען שוין איבערגעפילט, און ס'איז ניטא קיין מעגלאכקייט אריינצונעמען מער קורסאנטן.

ס'איז אבער דא נאך א מעגלאכקייט אריינצונעמען א באשרענקטע צאל תלמידים אין די אנדערע קורסן (אידיש, ליטעראטור און א. וו.)

נאענט צו 200 קורסאנטן באזוכן איצט די אוונט קורסן.

—(::)—

איימי דזשאנסאן פליט צוריק

בערלין, יאנואר 20. — עמי דזשאנסאן, בריטישע לופטפליערן, איז אהער נעכטן נעקומען צופליען אויף איר ערא־פלאן פון קלאראווא, פוילן. פון דאנען וועט זי אפפליען קיין ענגלאנד.

—(::)—

אידן צווישן פעטיציע אונטערשרייבער אז אמעריקע זאל זיך אנשליסן אין וועלט־געריכט

וואשינגטאן, יאנו. 20 (איטא).— איבער 300 ראביים, אידישע כלל־טוער, ביזנעסלייט און פילאנטראפן פון איבערן גאנצן לאנד געפינען זיך צווישן די 7,586 אונטערשרייבער פון א פעטיציע צום סענאט אז אמעריקע זאל זיך אנשליסן אין דעם וועלט־געריכט אין האאג.

—(::)—

הבימה אפגעפארן פון לאנדאן קיין ארץ־ישראל

לאנדאן, יאנו. 20 (איטא).— די העברייאישע טעאטער טרופע "הבימה", וואס האט דא שטארק אויסגענומען מיט אירע פארשטעלונגען, איז אפגעפארן קיין א"י.

—(::)—

דייטשע סטודענטן האבן ניט ספעציעלע רעכט אין עסטרייך

ווין, יאנו. 20 (איטא). — די פראגע פון אנטיסעמיטיזם אין די עסטרייכישע אוניווערסיטעטן און קאלעדזשעס איז דיסקוטירט געווארן אין פארלאמענט, ווען עס איז דעבאטירט געווארן דער בודזשעט פון בילדונגס מיניסטעריום.

די סאציאליסטישע דעפוטאטן האבן אטאקירט די רעגירונג פאר געבן ספעציעלע רעכט צו די דייטשע סטודענטן, אנווייזנדיק אז די דאזיקע רעכט דיסקרימינירן קעגן אידן.

ענטפערנדיק אויף דער דאזיקער קריטיק האט דער בילדונגס מיניסטער, שערמאק, דערקלערט, אז עס עקזיסטירן ניט קיין ספעציעלע רעכט פאר די דייטשע סטודענטן.

—(::)—

פארטלאנד, ארעג., יאנו. 20 (איטא). בענדזשאמין סעלינג, א פראמינענטער אידישער פילאנטראפ און פירער פון די אידן אין צפון מערב איז דא געשטארבן אין עלטער פון 70 יאר. מר. סעלינג איז געווען א פראמינענטע פיגור אין געזעלשאפטלאכן און פאליטישן לעבן פאר די לעצטע 30 יאר. ער איז אויך פאר א צייט געווען עקטינג גאווערנאר פון ארעגאן און א סענאטאר פון ארעגאן סיטי.

—(::)—

"דעליטאן-ן אוונט" פעב. 8טן

דער עסטרייך פוילישער פארבאנד בעט אונז צו מעלדן, אז זונטאג, דעם 8טן פעברואר וועלן זיי דורכפירן זייער צווייטן יערלאכן דעליטאנטן אוונט און טאנץ, אין גרויסן תלמוד תורה זאל. זיי בעטן פריינטלאכע ארגאניזאציעס צו האלטן פריי יענעם אוונט.

—(::)—

דזש. וו. דייפאו וועט ריידן פרייטאג וועגן אנטוויקלונג

"דער קריזיס אין דער אנטוואפענונג לאגע", וועט זיין די טעמע פון א רעדע פון דזש. וו. דייפאו, רעדאקטאר פון מאניטאבא פרי פרעס, אין טעאטער "איי", אוניווערסיטעט געביידעס, בראדוויי און אסבארן, דעם קומענדיקן פרייטאג, יאנו. 23טן, 8.15 אוונט.

דער פארטראג ווערט געהאלטן אונטער אויפזיכט פון וויניפעגער פאראיין "אינטערנאציאנאלע פרויען ליגע פאר פרידן און פרייהייט". דאס איז די ערשטע פון א סעריע לעקציעס אינ'ם קאמפיין פון דער ליגע פאר אלוועלטלאכער אנטוואפענונג.

—(::)—

אונגארישע בענק פירן איין געבורטס קאנטראל פאר זייערע אנגעשטעלטע

בודאפעסט, יאנו. 20. — ווי די היגע צייטונג "אז עסט" מעלדעט, האבן באנק אנגעשטעלטע נעקראגן א באפעל ניט צו האבן מער ווי צו פיר קינדער, און די ניט־פארהייראטע ווערט געדראעט מיט פארלירן זייערע שטעלעס, אויב זיי וועלן חתונה האבן אין געהיים.

די צייטונג מעלדעט אויך, אז געוויסע בענק האבן געגעבן נאטיס צו פרויען אנגעשטעלטע, אז זיי וועלן אפגעזאגט ווערן, ווי נאר זיי וועלן געבארן א קינד.

—(::)—

אגודה באשליסט אפצוטיילן זיך פון ציוניסטן אין קהלה

לעמבערג, יאנו. 20 (איטא). — אויף דער אגודה קאנווענשאן פון מזרח גאליציע, וואס קומט דא איצט פאר אין דער אנוועזנהייט פון 170 דעלעגאטן פון 125 שטעט, איז ארויסגעשטעלט געווארן די פאדערונג, אז די אגודה זאל ערגעץ ניט מיטארבעטן מיט די ציוניסטן אין די קהלה וואלן און זאל שטרעבן צו דערוויילן א מערהייט אין יעדער קהלה.

1-טער אידישער ראיאן געעפנט אין קרים

באפעלקערונג פון נייעם ראיאן איז ניין טויזנט, מיט פלאץ פאר נאך 25 טויזנט

(ספעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע ווארט" פון "איטא")

מאסקווע, יאנו. 20 (איטא). — דער פערטער אידישער אויטאנאמער ראיאן אין סאוועטן פארבאנד און די ערשטע אידישע איינהייט אין קרים, איז נעכטן געעפנט געווארן מיט פייערלאכע צערעמאניעס.

דער נייער אידישער ראיאן האט א אידישע באפעלקערונג פון 9 טויזנט נפשות, אבער ס'איז דא אין אים פלאץ פאר דער קאלאניזאציע פון א סך־הכל פון 32 טויזנט נפשות.

כאטש דער דאזיקער ראיאן, וואס הייסט פריידארף, איז ניט אזוי פראדוקטאר ווי די אנדערע דריי אידישע ראיאנען אין אוקראינע, ווערט אבער געהאפט, אז ער וועט זיך שנעל צעוואקסן מיט דער אויסגעברייטערטער לאנדווירטשאפטלאכער קאלאניזאציע.

ווי א טייל פון די צערעמאניעס לכבוד דער עפענונג פון דעם נייעם ראיאן, זיינען קיין פריידארף געקומען א. מערעזשין, פירער פון קאמזעט, און אנדערע באאמטע פון מאסקווע, צו דער ערשטער קאנפערענץ פון אידישע סאוועטן וואס ווערט דארטן אפגעהאלטן.

פראנצויזישע רעגירונג נעמט איבער קאנטראל איבער ווייץ אימפארט

פאריז יאנו. 20. — דער קאבינעט האט באשלאסן ארויסצוגעבן א דעקרעט, אז קיין ווייץ זאל ניט אימפארטירט ווערן פון אויסלאנד אן א רעגירונגס סערטיפיקאט.

לעצטן יאר האט די רעגירונג דערלויבט אריינצופירן אין לאנד בלויז צען פראצענט ווייץ פון דעם פארברויך אין לאנד. עס ווערט אבער באהויפטעט, אז דער אימפארט איז געווען פיל גרעסער, און די רעגירונג וויל איצט האלטן א שטרייגען קאנטראל אויף די אימפארטן.

קאנאדע, די פאראייניקטע שטאטן און ארגענטינע זיינען שטארק פאראינטערעסירט אין דעם דאזיקן דעקרעט, ווייל די רעגירונג וועט איצט באשטימען וויפיל ווייץ זאל אימפארטירט ווערן קיין פראנקרייך פון יעדן איינעם פון די דריי לענדער.

דער דעקרעט דערמאנט גארנישט וועגן דעם פרייז פון די ווייץ, אבער עס ווערט דערוואוסט, אז די רעגירונג זאל באשטימען א פרייז פון ארום $2 א בושל.

עס ווערט דערוואוסט, אז צוליב דעם וואס די ווייץ גערעטעניש אין פראנקרייך איז ניט געווען גוט דאס יאר, וועט זי דארפן דאס יאר אימפארטירן צווישן זעקס און צען מיליאן קווינטאלס (100־פונטיקע).

פאריז, יאנואר 19. — די פראנצויזישע רעגירונג באטראכט איצט פלענער צו באשטימען א פרייז פון צוויי דאלאר פאר א בושל הויך־קלאסיקן ווייץ.

א "ביל" אין פארבינדונג מיט דעם ענין איז שוין צוגעגרייט געווארן, און וויקטאר באורעט, דער מיניסטער פון אגריקולטור לייגט גרויסע האפענונגען אז דער דאזיקער ביל וועט גוט געהייסן ווערן אין פארלאמענט.

אונטער דעם פארגעשלאגענעם ביל וועלן נידעריקע סארטן ווייץ פארקויפט ווערן צו ווייניקער פון צוויי דאלאר א בושל, אבער די בעסערע סארטן, אזעלכע ווי מאניטאבאר הארטע ווייץ, וועט פארקויפט ווערן פאר דעם העכסטן פרייז.

ווי עס איז באוואוסט פון די פריערדיקע באריכטן, האט די פראנצויזישע רעגירונג דורכגעפירט א גזירה, אז די מילן אין פראנקרייך זאלן ניט טארן מאלען מער פון צען פראצענט אימפארטירטן ווייץ.

—(::)—

א"י רעגירונג האט א בודזשעט איבערפלוס

ירושלים, יאנו. 20 (איטא). — די פאלעסטינער רעגירונג האט א סורפלוס פון הכנסות איבער הוצאות פאר די ערשטע 10 חדשים פונ'ם יאר 1930. דער סורפלוס באטרעפט $109,570 לויט דעם נאר־וואס פארעפנטלאכטן באריכט.

מוסולמאנער פלאנען סטרייק

ירושלים, יאנו. 20 (איטא).— אן אלגעמיינער אפשטעל פון אלע ארבעטן צווישן די מוסולמאנער איבער גאנץ פאלעסטינע ווערט געפלאנט פונ'ם מוסולמאנישן היכל ראט פאר קומענדיקן פרייטאג, צו דער לויה פנ'ם אינדישן מוסולמאנישן פירער מוכאמעד אלי, וועמעס קערפער ווערט געבראכט אהער צו בערדיקן ארום דער אמאר מאשיי און דעם כותל־מערבי.

קארגע זיבעציק מיליאן דאל. אריינגעקומען אין פעדעראלער קאסע פון הכנסה שטייערן לעצטן יאר

אטאווא, יאנו. 20. — די סומע פון $69,020,776 איז געזאמלט געווארן אין הכנסה שטייער (אינקאם טעקס) פון 150,111 פערזאן איבער'ן לאנד פאר'ן פינאנציעלן יאר וואס האט זיך געענדיקט מארט 31טן, 1930, לויט א באריכט פונ'ם דעפארטמענט פון נאציאנאלע הכנסות. די הכנסות באשטייערט באטרעפן איבער איין ביליאן און 325 מיליאן דאלאר.

פערזאנען מיט הכנסות פון איבער 10 טויזנט דאלאר האבן ביינעטראגן 24 מיליאן דאלאר, און קארפארייישאנס — 41 מיליאן דאלאר.

אנטעריא איז געווען די ערשטע אויפ'ן ליסט, אריינברייגענדיק (אין קיילעכדיקע ציפערן) 33 מיליאן דאל. דאן קומט קוועבעק, מיט 23 מיליאן דאל.; בריטיש־קאלומביא, מיט 4 מיליאן און 495 טויזנט דאל.; מאניטאבא, מיט 3 מיליאן און 707 טויזנט דאל.; אלבערטא, 2 מיליאן דאל.; סאסקאטשעוואן, 1 מיליאן מיט 37 טויזנט דאלאר, און דאן — נאווא סקאשי, ניו בראנסוויק, פרינס עדווארד אינזל און יו־קאן.

די גרעסטע צאל שטייער צאלער איז געווען צווישן די אנגעשטעלטע אויף געהאלטן, איבער 95 טויזנט. דאן קומען די־טייל סוחרים, איבער 12 טויזנט; פינאנסירן, איבער 10 טויזנט; פראפעסיאנאלן, איבער 7 טויזנט; פאבריקאנטן, 3,642; פארמערס, 2,737 און א. וו.

אינדישע "רונדער טיש" קאנפערענץ אין לאנדאן געשלאסן

לאנדאן, יאנו. 20.— מיט פייערלאכע צערעמאניעס איז דא נעכטן געשלאסן געווארן די היסטארישע אינדישע רונדער טיש קאנפערענץ.

פרעמיער מאקדאנאלד האט פארעפנטלעכט דעם קעניגס "זיי געזונט", וואס האט צווישן אנדערש געלויטעט: "איר האט געעפנט א נייעם קאפיטל אין דער געשיכטע". דער פרעמיער האט אויסגעדריקט זיין האפענונג, אז צוזאמען מיט איר זארג און שוועריקייטן, וועט אינדיע איצט אויך קריגן דאס וואס איר פעלט צו זיין א גלייכע דאמיניאן אין דער בריטישער אימפעריע,— דאס געפיל פון שטאלץ און אחריות

פרעמיער מאקדאנאלד האט אויך צוגעזאגט פאליטישע אמנעסטיע, אזוי שנעל ווי בירגערלאכע רואיקייט וועט פראקלאמירט ווערן אין לאנד.

די דעלעגאטן, אין זייערע געזעגענונגס רעדעס, זיינען געווען אפטימיסטיש וועגן דער צוקונפט. דער פרעמיער איז אויפגענומען געווארן מיט ענטוזיאזם און מיט שטורעמדיקע אפלאדיסמענטן.

צווישן די רעדנער איז אויך געווען לארד פיל, פארטרעטער פון די קאנסערוואטיוון, וועלכער האט דאס מאל זייער ווארים גערעדט וועגן די אויפטועס פון דער קאנפערענץ.

אגב - אורחא

פון מארק

דער וואס זעט אויף אן אויג

איך מיין דזש. ס. וואודסווארט, ארבעטער דעפוטאט פון וויניפעג און ארבעטער פירער פון קאנאדע.

דזש. ס. וואודסווארט איז א שיינע פערזענלאכקייט. ער איז אן אמת'ער אידעאליסט. וואס האט פערזענלאך פיל מקריב געווען פאר זיינע אידעאלן. ער איז א מענש מיט הויך אנטוויקלטע אחריות געפילן, א מענש מיט א חוש פאר יושר, און א מענש מיט א סך וויסן.

ער איז איינער פון די ווידריקסטע ארבעטער פירער און פון די פיינסטע טיפן אין קאנאדער פאליטישן לעבן בכלל. און ער ווערט דערפאר טאקע טיף געאכטעט פון אלעמען, און מיט זיינע מיינונגען רעכענען זיך אפילו זיינע שארפסטע פאליטישע אפאנענטן.

מכח אזא מענשן איז, דאכט זיך, ניט שייך צו ריידן וועגן וועלכע ס'איז נאצראנאלע פאראורטיילן. דזש. ס. וואודסווארט שטייט באמת פיל העכער פון אזעלכע. דער אידישער, אוקראינער, פוילישער אדער וועלכער ס'איז ארבעטנדיקער מענש דא אין לאנד זיינען אין זיינע אויגן אין קיין פאל ניט נידעריקער ווי דער קאנאדער אדער בריטישער געבארענער.

יא, ער איז א מענש מיט א ברייטן בליק אויף זאכן. אבער אט דער ברייטער בליק קומט ליידער פון איין אויג. דאס צווייטע אויג איז ביי אים ניט אין בעסטן צושטאנד. ער זעט מיט דעם, אבער ניט איינגאנצן קלאר.

ער ווייס ניט פון דעם. — אבער ער נויטיקט זיך אין א גוטער פאר ברילן.

איך זאג דאס מיט מיין גרעסטן דרך־ארץ צו דזש. ס. וואודסווארט. וועלכן איך רעכן באמת פאר איינעם פון די פיינסטע טיפן ארבעטער פירער און פאליטיקער בכלל, און איך זאג דאס מיט א געפיל פון פארדראס.

* * *

אונזערע פראפעסיאנעלע ארבעטער פירער בכלל (איך רייד דא ניט וועגן אזעלכע ווי היפס, קווין און אנדערע, וועלכע זיינען אין דער הינזיכט אן אויסנאם) — די פירער פון די יוניאנס איבערהויפט, זיינען פאר הויכע טאריפן.

און טאראנטא, א שטאט פון א סך צענדליקער טויזנטער אינדוסטריעלע ארבעטער, שטימט אלעמאל קאנסערוואטיוו, ווייל זיי זעען אין דער קאנסערוואטיווער פאליטיק פון הויכע טאריפן, א שוץ פאר זייערע "דזשאבס".

זיי שטימען אזוי צוזאמען מיט זייערע באלעבאטים.

דזש. ס. וואודסווארט זעט די זאך אביסל ברייטער פונ'ם איינגענעם "ברויט און פוטער" שטאנדפונקט.

אין זיין רעדע פאר'ן ארבעטער־רינג פארום דעם זונטאג האט ער געמאכט קלאר דעם דאזיקן שטאנדפונקט. ער ווייס, אז א לאנד קאן זיך היינטיקע צייטן ניט איינצוויכען אין אירע איינגענע ד' אמות, און, אויב מען פארמאכט די טירן פאר יענעמס סחורה, וועט יענער פארמאכן די טירן פאר דיין סחורה.

ער זעט, אז דער לאקאלער אומזאץ פון סחורה ווערט באווירקט ניט בלויז פון לאקאלע, נאר פון אלוועלטלאכע באדינגונגען, און דאס ארומצוימען זיך פון דער וועלט העלפט ניט צו פארבעסערן די לאגע פון א לאנד.

פארוואס אבער זעט ניט דזש. ס. וואודסווארט פונקט אזוי ברייט די אימיגראציע פראגע?

* * *

ניין, ס'איז ניט שייך צו זאגן, אז דזש. ס. וואודסווארט איז חלילה אויף וועלכן ס'איז אופן א שונא פון אימיגראנטן.

איך אליין האב אים געהערט ריידן וועגן דעם ענין ביי אימיגראנטישע פארזאמלונגען, — אבער ער איז צו ערלאך צו פארלייקענען אדער באהאלטן זיינע מיינונגען.

קעמפן קעמפט ער אפיציעל בלויז קעגן גוואלדזאמער אימיגראציע,— קעגן אימיגראציע געבראכט דורך מיסאינפארמאציע און איבערטרייבונגען וועגן קאנאדער גליקן, — און אויף אזויפיל קאנען מיר מיט אים מסכים זיין.

אבער ווען איר הערט אים ריידן וועגן דעם ענין אביסל ווייטער, קומט איר צום באשלוס, אז ער איז בכלל קעגן אימיגראציע, אזוי לאנג ווי ס'איז דא ארבעטסלאזיקייט אין לאנד און די "דזשאבס" פון די היגע ארבעטער זיינען אין געפאר.

ער שטימט אייגנטלאך אין דער הינזיכט איין מיט'ן שטאנדפונקט פון דעם קאנסערוואטיוון אימיגראציע מיניסטער. מר. גארדאן, — וואו די היגע ארבעטער זיינען ניט פארזארגט מיט "דזשאבס", דארפן קיין אימיגראנטן ניט אריינגעלאזן ווערן. און אזוי ווי עס איז אוממעגלאך א קאפיטאליסטישע ווירטשאפט אן א רעזערוו פון ארבעטסלאזע, מיינט עס, אייגנטלאך, אז קיין אימיגראנטן דארפן קיינמאל ניט אריינגעלאזן ווערן.

נו, נאטירלאך, קומט מר. וואודסווארט צו זיינע אויספירן פון ארבעטערישע מאטיוון: די פארהיטונג פונ'ם אויסנעקעמפטן לעבנס־שטייגער פון קאנאדער ארבעטער שאפט. . .

* * *

וועגן דעם ווי פאלש אזא מיינונג איז פונ'ם ארבעטער שטאנדפונקט, האבן מיר א סך מאל גערעדט.

דא וויל איך בלויז דורכפירן א פאראלעל צווישן טאריפן און אימיגראציע: דער ארבעטס מארק אין א לאנד ווערט אויך דירעקט באאיינפלוסט פון די ארבעטס באדינגונגען אין אנדערע לענדער, און א נידעריקער לעבנס־שטייגער און ארבעטסלאזיקייט אין דייטשלאנד צי אין פוילן ווירקט דירעקט אויך אויף קאנאדע.

ליידער איז אבער אונז ניט באשערט, אז דער פיינסטער טיפ פון א קאנאדער ארבעטער פירער זאל אזוי קלאר זעען אויף דעם אויג. ווי ער זעט מיט'ן צווייטן. . .